SILVERTÄRNAN

VÅREN 2021

Tema: Naturen håller öppet

SÖDERHAMNS FÅGELKLUBB

Söderhamns Fågelklubb (SFK)

Syfte

SFK:s syfte är att främja utforskandet och skyddet av fågelfaunan och dess miljö, att verka för att hos allmänheten väcka och underhålla intresset för fåglar och fågelmiljöer, samt att skapa förutsättningar för medlemmarna att aktivt utöva sitt fågelintresse.

Bli medlem

Medlemskap i SFK erhålls genom att sätta in 150 kr på vårt pg 879140-2. För varje ytterligare familjemedlem betalas 10 kr. Glöm inte att ange Ditt namn och Din adress, samt namn på eventuella familjemedlemmar.

Styrelse

Ordförande:	Magnus Ahlgren	073-020 99 31
Vice ordf:	Bengt Göthe	070-533 70 98
Sekreterare:	Angus Thomson	070-296 80 37
Kassör:	Stefan Persson	070-342 64 63
Ledamot:	Robert Lindberg	070-566 34 77
Ledamot:	Christer Lindberg	070-554 05 13
Ledamot:	Gunnar Andersson	070-651 40 17
Suppleant:	Eva Lundh	070-798 05 28
Suppleant:	Gunnel Edenström	070-298 67 73
Suppleant:	Lilian Sörberg	076-786 02 52

Hemsida

www.silvertarna.se
Webmaster: Angus Thomson

info@silvertarna.se

Programansvarig

Bengt Göthe

Redaktion för Silvertärnan

Magnus Ahlgren, Bengt Göthe, Robert Lindberg, Stefan Persson

Klubblokal

Godtemplaregården, IOGT-NTO, Åsgatan 9, Söderhamn

Bild framsida: Kungsfiskare Fotograf: Angus Thomson
Bild baksida: Gärdsmyg Fotograf: Angus Thomson

Ordförande har ordet

Text: Magnus Ahlgren

Jag skriver det här samma dag som den första svenska vaccineringen mot Covid-19 har ägt rum. Vi står mitt i den värsta pandemin på 100 år, just nu är dessutom Söderhamn den kommun i landet som har störst andel smittade. Söderhamns Fågelklubb har så långt möjligt försökt att anpassa vårprogrammet till de restriktioner vi utgår från kommer att gälla framgent. Således planerar vi inga inomhusaktiviteter. Årsmötet – som normalt brukar hållas i mars – har vi valt att lägga vid Ålsjöstugan den 18:e maj. Men vi vet förstås inte säkert hur det kommer att se ut. Programmet kommer löpande att uppdateras med information på hemsidan www.silvertarna.se Kolla därför alltid hemsidan innan du ger dig iväg till ett evenemang!

Det sagt, så har vi bestämt oss för att det här numret av Silvertärnan ska handla om klubben. Trots pandemin så pågår det fullt av aktiviteter, som vi gärna vill berätta om. Till att börja med, varför finns vi till? Klubbens främsta syfte är att skapa förutsättningar för att medlemmarna aktivt ska kunna utöva sitt fågelintresse. Vidare ska vi väcka och underhålla intresset för fåglar och fågelmiljöer hos allmänheten. Slutligen vill vi främja utforskandet och skyddet av fågelfaunan och dess miljö.

Många av klubbens medlemmar har ett engagemang, som sträcker sig långt utanför det som framgår av programmet. Många skådar på egen hand, ensamma eller tillsammans med andra medlemmar. Några av Söderhamns bästa fågellokaler finns beskrivna på hemsidan www.silvertarna.se. Kika gärna där för att få tips! Klubbens duktiga fotografer lägger upp bilder på hemsidans bildgalleri. Flera medlemmar rapporterar vad de sett via artportalen, som drivs av Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU. Ett par medlemmar är engagerade i ringmärkning, några sätter upp holkar för småfåglar, änder, ugglor och rovfåglar. Söderhamns Fågelklubb sköter också om det stora fågeltornet vid Ålsjön, det som ligger i gammelskogen vid sjöns södra sida. I höstas målade vi tornet, varje år slår och röjer vi i gläntan vid tornet. Några av oss svarar också regelbundet på frågor från allmänheten via e-post och telefon. I det här numret av Silvertärnan hittar du bilder och texter som handlar om de här aktiviteterna. Mycket nöje!

Som avslutning vill jag nämna att Sveriges artlista har fått två nya officiella arter. Stripgås och mandarinand har tidigare inte ansetts tillhöra den naturliga fågelfaunan i Sverige. Men nu har arterna funnits som reproducerande arter så pass länge i landet, att de anses höra hit.

Håll avstånd, håll ut, håll er friska, så ses vi i fågelmarkerna! /Magnus Ahlgren, ordförande.

Tema - Naturen håller öppet

Text: Robert Lindberg

Som Magnus skriver i ”Ordförande har ordet” så har vi under det senaste året befunnit oss i en besynnerlig och skrämmande tid. Ska man i denna bistra tid hitta några strimmor av ljus, så har det möjligen varit att man sällan mött så många människor i naturen. Många har hittat ut i det gröna och där funnit lite ro och glädje i det enkla. Vid var rastplats har det druckits kaffe och grillats korv. Detta i en utsträckning, som vi nog åtminstone får backa till tiden innan TV gjorde sitt intåg i de svenska hemmen. En förhoppning är - att då vi lämnar denna farsot bakom - tar med ett nyväckt intresse för vad hembygden har att erbjuda.

I Söderhamns Fågelklubb samlas vi under ett gemensamt fågelintresse, som tar sig många uttryck. Allt från de som outtröttligt tillbringar all fritid i naturen till de som avnjuter fåglar genom fönstret med en kopp kaffe. Här följer en liten kavalkad av vad några av klubbens medlemmar har sysslat med under året.

I förra numret ägnade vi lite utrymme åt hur man kan snickra hop en bostad åt slagugglan.

Undertecknad fick till 16 holkar av rivningsvirke från ett garage som panelades om.

Under hösten har Lars Henningsson placerat ut dessa runt om i kommunen.

Att sätta upp en holk kan vara ett omständligt arbete.

Om någon slaguggla fattar tycke för dessa bostäder återstår att se.

Det verkar bli ett förhållandevis gott sorkår om inte stammen kraschar under vårvintern. Under vårvintern inventeras ”klubbens” holkar och sedan blir det förhoppningsvis dags för märkning av ungar.

forts.

Ringmärkning av fåglar är en av de sysslor, som några av klubbens medlemmar ägnar sin tid åt. Ringmärkning är en tidskrävande sysselsättning och ofta läggs många timmar ner för att märka förhållandevis få fåglar.

På bilden ses under den något udda utrustningen Bosse Forsling i färd med att märka just slaguggleungar. Det finns ett klart samband mellan utrustningen och namnet slaguggla.

Under våren märks framförallt boungar i fågelholkar samt mås- och trutungar längs kusten.

Under hösten märks framförallt flyttande småfåglar vid Granskär och ute på Prästgrundet.

Några av klubbens populärare exkursioner brukar vara just ringmärkning vid Granskär och ugglemärkningen vid Kungsgårdssjöarna.

På bilden ses Stefan Persson plocka ut en pärluggla ur nätet.

Ideellt arbete och social samvaro är en viktig del av klubbens verksamhet.

Under hösten samlades några ”våghalsar” vid fågeltornet vid Ålsjön och målade om hela tornet. Ett minst sagt svindlande arbete som, utfördes åt Länsstyrelsen. En välbehövlig insats - då tornet inte målats sedan det restes 1965!

Tornet sköts sedan många år av klubbens medlemmar. Under året har det varit ett välbesökt utflyktsmål.

Ängen och rastplatsen utanför tornet röjs varje höst av klubbens medlemmar. Detta är trots krävande kroppsarbete ett välbesökt och uppskattat inslag. Det var dock svårt att hitta ett kort med just ”arbetande” medlemmar.

Av någon anledning innefattar fågelskådning oftast en ”hel del fikapauser och djuplodande samtal”.

Väl mött på exkursioner och ta extra många fikapauser i det gröna. Naturen håller fortsatt öppet!

Anslagstavlan

Korsordet höst 2020

Då den traditionella dragningen vid ”skinksmörgåsen” inte gick att genomföra drogs vinnarna vid redaktionsmötet.

Vinnare:
1. Eva Ahlmén Boström
2. Ulla Persson
3. Lilian Sörberg

Vi gratulerar pristagarna!

Ålsjön

Under hösten har Ålsjöområden fått en ansiktslyftning med rustad spång, nymålat torn samt nytt vindskydd vid E4. Glädjande är att vägverket slutligen reparerade gångtunneln under E4 så att man åter kan promenera till Ålsjöstugan.

Då vårens aktiviteter är mycket beroende av utvecklingen Covid 19 och vilka restriktioner som utfärdas så håll ett extra öga på hemsidan.

När kommer vårfåglarna?

På hemsidan finns en blankett att hämta där du kan kryssa i när du ser dina första vårfåglar. Du kan även se när fåglarna kommit tidigare år. Materialet hittar du under menyvalet ”Om fåglar”. Rapportera dina arter på artportalen och bidra till att få ett bredare underlag för statistik och kunskap.
www.artportalen.se

Resultat SFK Bird Race 2021

1. Ringmärkarna 35
2. Utviksvägslaget 27
3. Hans och Greta 22

Grattis till segrarna!

3 lag deltog i tävlingen den 25/1.
Under dagen noterades 37 olika arter i kommunen.
Ny art för januariracet blev smådopping.
Nytt för årets corona-anpassade race var att det genomfördes till fots. Vinnande lag promenerade 1,5 mil under dagen. Vill man läsa mer hittar man det på hemsidan.

Vårprogram 2021

Bästa medlem!

Här följer som vanligt ett fullspäckat vårprogram med aktiviteter av olika slag! Våren är ju intensiv när man är fågelintresserad och det är därför naturligt att vi har många exkursioner under den årstiden. Hoppas att Du finner vårprogrammet intressant!

Notera också att vi som vanligt ”förlänger” säsongen något och plockar med några höstaktiviteter i detta program. Det gör vi eftersom Silvertärnan inte kommer förrän en bit in i september.

Alla är välkomna på våra exkursioner och andra aktiviteter.
Ta gärna med vänner och bekanta.

OBS!
Ev. ändringar och tillägg i programmet uppdateras via vår hemsida
www.silvertarna.se

Bra att veta:

Vid alla exkursioner anger vi en samlingsplats. Där samlas vi för vidare transport. Vi utgår från att var och en följer de rekommendationer, som gäller utifrån rådande omständigheter.

Varma kläder och fika är alltid bra att ha med. Vi står ofta stilla och det kan vissa årstider bli ganska kallt. Då är det skönt att värma sig med lite fika och en varm tröja. Fågelbok och kikare är bra att ha med sig. Oftast har någon i gruppen med sig tubkikare så det går att artbestämma fåglar på längre avstånd. Man behöver inte vara expert för att följa med. Vi hjälps åt att besvara frågor, och kom ihåg - det finns inga dumma frågor. Vissa exkursioner är lite mer ansträngande med t.ex. en längre promenad, och då har vi försökt ange det i programmet. Har du frågor inför en exkursion går det alltid bra att kontakta exkursionsledaren.

När vi är inomhus träffas vi på vår klubblokal Godtemplaregården IOGT-NTO om inte annat anges. Godtemplaregården ligger på Åsgatan 9, Söderhamn vid Staffangymnasiet. För närvarande är dock inga inomhus aktiviteter planerade.

Exkursionerna sker i samarbete med Studiefrämjandet i Söderhamn.

18/3 torsdag

UGGLEKVÄLL

Nu är det hög tid att ge sig ut och lyssna efter ugglornas magiska rop igen!
Följ med oss ut! Har vi tur får vi höra berguven eller kattugglan ropa!
Samling vid resecentrum kl. 19:00. OBS samåkning ej möjlig.
För info ring Lars Henningsson 070-699 89 31

10/4 lördag

VÅRDBERGET Ljusne

Från Vårdberget i Ljusne har vi en fantastisk utsikt och bör kunna få se både rovfåglar och småfågelsträck. Parkering finns vid servicehuset Kastanjen. Därifrån är det en brant stig på ca 200 meter upp till toppen. Vi finns på berget från kl. 07:00 för den som är morgonpigg.
För info ring Stefan Persson 070-342 64 63

17/4 lördag

ROVFÅGLAR Ålsjöängarna

Nu återvänder fåglarna på bred front. Vid norra tornet har vi en utmärkt utsikt och vi skådar mot skyn efter rovfåglar och annat spännande som kan komma flygande.
Samling vid Ålsjöparkeringen kl. 10:00.
För info ring Magnus Ahlgren 073-020 99 31

24/4 lördag

HACKSPETTSMORGON vid Hammaren

Vi ger oss av mot en av kommunens bättre hackspettslokaler - Hammaren i Vannsätter, för att lyssna efter ett säkert vårtecken – våra olika spettar. Det går att skilja dem åt på deras trumningar.
Samling vid småbåtshamnen i Vannsätter kl 06:00.
För info ring Robert Lindberg 070-566 34 77

Vid Hammaren har samtliga Sveriges häckande hackspettsarter noterats - förutom en! Tretågighackspett återstår att hitta i området. Svår men inte helt omöjlig då det även finns ett mindre inslag av torr gran som arten gärna födosöker i.

Foto: Stefan persson

2/5 söndag

SÄSSMAN Edsbyn

Vi följer med Bollnäs fågelklubb till Sässmanområdet. En promenad längs Gamla landsvägen och en titt i några andra lokaler i området.
Samling i Edsbyn 07:00 vid Brukshundsklubben/Återvinningscentralen.
Anders Delander 073-8413313 (Edsbyn)

4/5 tisdag

TISDAGSEXKURSION

Den första tisdagsexkursionen för säsongen. Nu bör det finnas fler arter än för en vecka sedan. Nu har också svalorna kommit!
Samling vid Ålsjöparkeringen kl.18:00. Där bestämmer vi vilken lokal vi ska besöka under kvällen.
För info ring Magnus Ahlgren 073-020 99 31

8/5 lördag

FÅGELTORNSKAMPEN Ålsjötornet

Över hela Sverige tävlar olika fågeltorn mot varandra denna lördag. Fjolårets kamp blev inställd pga pandemin och det återstår att se om årets går att genomföra. Håll utkik på hemsidan för information. Årets kamp ligger nästan en vecka senare vilket kan ge oss en fördel då många sångare brukar ha anlänt vid detta datum. Kan vi äntligen spräcka ”100 vallen” - det är i år det gäller! Reglerna är enkla - det gäller att hitta så många arter som möjligt från tornet mellan kl. 05-13. Kom och var med under någon del av dagen! Ta med fika! Reportage från tidigare fågeltornskamper finns på hemsidan.
Vi finns i tornet mellan 05:00 och 13:00.
För info ring Stefan Persson 070-342 64 63

11/5 tisdag

TISDAGSEXKURSION

Vi samlas igen för att se vilka fåglar som kommit. Kanske hittar vi någon raritet?
Samling vid Ålsjöparkeringen kl.18:00. Där bestämmer vi vilken lokal vi ska besöka under kvällen.
För info ring Robert Lindberg 070-566 34 77

18/5 tisdag

TISDAGSEXKURSION

Följ med på en kvällstur längs spången vid Ålsjön. Vi avslutar exkursionen vid Ålsjöstugan där årsmötet tar vid.
Samling Ålsjöparkeringen. 18:00.
För info ring Magnus Ahlgren 073-020 99 31

18/5 tisdag

ÅRSMÖTE

Härmed kallas samtliga medlemmar i Söderhamns Fågelklubb till årsmöte.
SFK bjuder på fika. Vi träffas vid Ålsjöstugan kl.19:00.
För info ring Magnus Ahlgren 073-020 99 31

25/5 tisdag

TISDAGSEXKURSION

Nu har de flesta av vårens flyttfåglar kommit och vi besöker någon lokal i kommunen för att se vad som finns där.
Samling vid Ålsjöparkeringen kl.18:00. Där bestämmer vi vilken lokal som ska besökas under kvällen.
För info ring Stefan Persson 070-342 64 63

5/6 lördag

NATTSÅNGARE

Nu är nattsångarna igång och vi åker ut till några lokaler för att lyssna. Har vi tur hör vi även nattskärra. Det kan bli sent så ta med fika och varma kläder.
Samling vid resecentrum kl. 22:00.
För info ring Magnus Ahlgren 073-020 99 31

3/8 tisdag

TISDAGSEXKURSION

Augusti är en spännande tid för oss fågelvänner och det är nu dags för ”höstens” första tisdagsexkursion. Nu flyttar vadarna till varmare breddgrader och stannar gärna till ute på Stenöorn för att proviantera och vila.
Samling vid Stenötornet kl.18:00. Ta med varma vindtäta kläder för vinden kan ligga på.
För info ring Lasse Henningsson 070-699 89 31

10/8 tisdag

TISDAGSEXKURSION

Dags för den andra av sen sommarens exkursioner till Stenö.
Med lite tur kan vi få se skräntärna och dvärgmås.
Samling vid Stenötornet kl.18:00. Ta med varma vindtäta kläder för vinden kan ligga på.
För info ring Angus Thomson 070-296 80 37

17/8 tisdag

TISDAGSEXKURSION

Dags för den tredje omgången av sen sommarens exkursioner till Stenö.
Vadare och änder samlas nu inför den kommande flytten söderut. Brushanar och strandpipare borde det finnas gott om.
Samling vid Stenötornet kl.18:00. Ta med varma vindtäta kläder för vinden kan ligga på.
För info ring Stefan Persson 070-342 64 63

24/8 tisdag

TISDAGSEXKURSION

Fjärde tisdagsexkursionen. Samling vid Stenötornet kl.18:00. Ta med varma och vindtäta kläder. Vi hoppas att vi får se lite av de arktiska arterna som passerar landet under sensommaren. Arter som spov- och kustsnäppa rastar denna tid.
För info ring Magnus Ahlgren 073-020 99 31

28/8 lördag

RINGMÄRKNING Granskärs våtmark

En av våra populäraste aktiviteter, där du har möjlighet att lära dig mer om ringmärkning och på nära håll se våra småfåglar. Vi håller som vanligt till vid Granskärs våtmark.
Du finner oss vid paviljongen mellan kl. 06:00 och 10:00.
För info kontakta Stefan Persson 070-342 64 63

1/9 onsdag

ONSDAGSEXKURSION

Från den första September får man gå fritt i reservatet på Stenö och vi kan då spana av stränderna på ett bättre sätt än tidigare under sommaren.
Samling vid Stenötornet kl.18:00. Ta med varma vindtäta kläder.
För info ring Robert Lindberg 070-566 34 77

Ovanliga obsar hösten-vintern 2020-21

Det dyker hela tiden upp ovanligare fåglar - så även under hösten och vintern. Inte alla observationer nedan är validerade så en del kan bli underkända.

De arter som kan noteras är de aftonfalkar som sågs den 2 augusti vid Söderhamnsfjärden samt en videsparv Granskär 7 september. Videsparv har från att ha varit ett relativt vanligt inslag i faunan, speciellt under hösten, blivit en riktig raritet. En brun glada sträckte mot söder över Ålsjöängarna den 13 sep.

Prästgrundet levererade som vanligt under hösten. Höstmärkningen rivstartade med en tajgablåstjärt som ringmärktes den 20 september då även höstens första tajgasångare ringmärktes. Sammanlagt blev hela 7 tajgasångare märkta och utefter kusten och på öarna i kommunen hittades hela 22 st. Även en bergstajgasångare hittades vid hamnen den 30 sepember och en sibirisk gransångare gästade ön den 12 oktober. En bändelkorsnäbb fanns på ön i stort sett hela hösten.

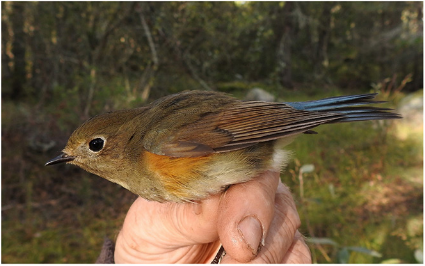

Blåstjärt Foto: Stefan Persson

Vid Korsholmsudden, en lokal som vi i SFK räknar som vår, sågs en storlabb den 25 september. Den 4 oktober inträffade höstens bästa sträckdag då det bland annat passerade närmare 2000 bläsänder och 310 prutgäss vid Skatrevet. Tretåiga måsar sågs sträcka söderut både vid Korsholmsudden och Skatrevet. Vid Storjungfrun sågs en svartnäbbad islom den 14 december.

forts.

Vintern började milt - men från mitten av januari kom kylan. Något som märktes då det under årets första dagar passerade en del flockar av kanadagås som dröjt sig kvar i Norrland fram till kylan och snön tillslut kom. Många arter testade att övervintra. Arter som gråhäger, sävsparv, järnsparv och rödhake hör till de mer ovanliga gästerna under vintern. Vid Granskärs öppna vatten övervintrade förutom gräsänderna även tre sothönor och en smådopping. Även en vattenrall fanns på plats i vassarna på Granskär. I Ljusne sågs en kungsfiskare vid Ljusnan och i slutet av januari dök en lappuggla upp i Tönnånger.

Smådopping i vinterdräkt .Foto: Stefan Persson

Noterbart är att det under vintern varit ovanligt gott om steglits som glatt åskådarna på många fågelbordsserveringar. Även turkduvorna var ovanligt talrika med som mest 19 individer i området runt Nya Vägen där de huserat de senaste vintrarna. I samma område fanns även en stenknäck under januari. En art som däremot helt saknades under vintern var grönsiska.

Slutligen vill vi ägna några rader åt den kungsfågel, som undertecknade återfångade på Prästgrundet den 3 oktober. Fågeln i fråga var märkt på ön Stora fjäderägg i Västerbotten 21 timmar tidigare. Den hade under dessa timmar tillryggalagt 332 km. En bedrift med tanke på att arten väger in på 5,5 gram.

Med gott hopp om en annalkande vår // Stefan Persson och Robert Lindberg

Naturen visar sig inte alltid från sin bästa sida..

(men den håller alltid öppet)

Det här kan väl knappast heller vara en muntergök?

Blåhake. Foto: Angus Thomson

En uppföljning från tidigare nummer och ett upprop att hitta en muntergök…
En inofficiell fototävling! Foto på årets muntergök efterfrågas till höstnumret.
/Red.

www.silvertarna.se